

У базовій основі економічного оцінювання для вартісної парадигми і надалі спостерігається тенденція до використання у них дедалі більшої кількості неформалізованих показників, проте “дослідження, виконані Центром ділових інновацій (Center for Business Innovation) компанії “Ernst & Young”, показують, що аналітики надають нефінансовим показникам вищу значущість, ніж цього вимагається”, Відсутність задовільних наукових пояснень і обґрунтувань за методиками сформованих систем і моделей вартісної оцінки висуває вимогу вироблення суттєво нових принципів і на їх основі удосконалення концептуальних засад оцінювання вартісних параметрів підприємства з максимально можливим залученням формалізованих показників офіційної звітності підприємства.

1. Пилипенко Л.М. *Розвиток концепцій побудови системи публічної звітності корпорацій в умовах постіндустріальної економіки: монографія* / Л.М. Пилипенко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 336с. 2. Kapnick H. *Value-based accounting : evolution or revolution* / Harvey Kapnick. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://newman.baruch.cuny.edu/digital/saxe/saxe_1975/kapnick_76.htm . 3. Evans M.H. *Creating Value through Financial Management* / Matt H. Evans. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.oercommons.org/courses/creating-value-through-financialmanagement/ view](http://www.oercommons.org/courses/creating-value-through-financialmanagement/view) 4. Лаговська О.А. *Перспективи використання концепції вартісно-орієнтованого управління, як основи системної трансформації бухгалтерського обліку: передумови виникнення та генезис* / О. А. Лаговська // *Вісник СевНТУ : збірник наукових праць. Серія : Економіка і фінанси.* – 2012. – Вип. 130. – С. 111-116.

А.І. Ясінська

Національний університет «Львівська політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ТРАНСАКЦІЙНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Значимість і важливість трансакційних витрат в економіці країни є беззаперечними, так само як і фактична їх наявність на будь-якому підприємстві. Керівники, менеджери різних рівнів управління все більшу увагу сьогодні приділяють трансакційним витратам на рівні підприємства, адже вони здійснюють суттєвий вплив на результати господарської діяльності. Ефективність досягнення цілей підприємства, а також використання ресурсів, своєчасне виявлення факторів впливу на величину трансакційних витрат зумовлюють розроблення та впровадження нових підходів щодо розуміння специфіки цих витрат, зокрема, визначення їх сутності, типології, класифікації, відображення в обліку і звітності. З метою створення умов для досягнення поставлених цілей, управління підприємством здійснюється за функціями управління, однією з яких є контроль. У складовій системі управління підприємством контроль забезпечує зворотній зв'язок між об'єктом та суб'єктами управління. Особливість трансакційних витрат полягає в тому, що вони мають пряме відношення до процесу управління, і виникають вони, щоб забезпечити цей процес, тому саме контроль трансакційних витрат повинен підтвердити ефективність у їх виникненні. Основними завданнями внутрішнього контролю трансакційних витрат підприємства, які необхідно виконати можна віднести наступні:

- контроль щодо виконання правил отримання, обробки, інтерпретації, фіксації та передачі інформації про склад, розмір, місце, період виникнення трансакційних витрат;
- контроль за відображенням аналітичної інформації про величину трансакційних витрат у затверджених формах типових первинних документів на підприємстві;
- контроль за обліковим відображенням трансакційних витрат у затвердженому робочому плані рахунків та субрахунках;

- контроль за порядком організації та формування внутрішньої звітності, яка містить інформацію про трансакційні витрати (форма, терміни подання, показники тощо);
- визначення правильності застосування методів обліку і калькулювання витрат (включення трансакційних витрат у собівартість продукції, робіт, послуг);
- правильність узгодження облікової інформації фінансової та управлінської звітності для подання зовнішнім і внутрішнім користувачам;
- виявлення та попередження порушень щодо відображення трансакційних витрат у господарських операціях;
- правильність дотримання технології обробки облікової інформації з використанням комп'ютерної техніки;
- визначення величини збитку, виникнення якого спричинили порушення в обліку трансакційних витрат та неефективність їхнього здійснення;
- розроблення пропозицій та рекомендацій щодо усунення недоліків і порушень у здійсненні трансакційних витрат тощо.

Варто зазначити, що формулювання завдань внутрішнього контролю трансакційних витрат підприємства, використання різних методів, прийомів та способів, необхідно насамперед з врахуванням, як специфіки господарської діяльності окремого підприємства так і конкретної ситуації, яка понесла за собою виникнення трансакційних витрат.

P.I. Viblyi, I.I. Lashchuk, M.I. Zhulevych
Lviv Polytechnic National University

ANALYSIS OF INVESTMENT OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY IN LVIV REGION

For modern development of economy in Ukraine is pretty important a creation of a favourable investment climate in the country. The introduction of direct foreign investments contributes to economical and social development not only for the country, and also for some regions. This will increase the level of production, the increase in GDP, increasing the level of competition among domestic and foreign manufacturers, increase the share of the employed people, etc. In Ukraine, the economy operates by a background of huge lack of own financial resources, therefore creating a favorable climate for foreign investors is one of the most important tasks the State is facing. This is an effective way for balancing shortage of internal resources, as domestic investors are not able to fully compensate the lack of capital investments, which are necessary for maintaining and restore economical growth.

The development of each region directly depends on the amount of invested additional resources to it. It is obvious that foreign investors put capital in the most developed and favorable regions. One of the following regions is Lviv region, as it has a favourable geographical location, particularly borderline location, cheap raw materials, skilled work force and energy base. Investment activities of neighbouring countries in the region are easy to hold, because they are the main investors in the development of economic activity entities [1].

The amount of direct foreign investment (equity), floated into the Region since the beginning of investment on 31 December 2017, equals - 1187.7 million million us dollars. Investments to the economy of the region in 2017, are made by investors from 32 countries around the world. From the EU - 84.4% of the total investment, other countries around the world – 15.6%. Leaders in the investment of the enterprises to the Lviv region are the partners from Poland (375.9 million us dollars), Cyprus (203.4 million us dollars), Germany (109.5 million us dollars), Switzerland (71.6 million us dollars), Denmark (67.1 million us dollars), Austria (65.3 million us dollars) and Hungary (23.5 million us dollars) onto these countries is accounted 75.1% from the general amount of foreign direct investments [2].